

СЕКЦІЯ 3

DIGITAL-ІННОВАЦІЇ В ОБЛІКУ, АНАЛІЗІ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ – ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ

Наталія БОРОВИК

Викладачка

Державного навчального закладу

«Лісоводський професійний аграрний ліцей»

Сьогодні досить актуальним є формування фінансової грамотності, починаючи саме з молодого населення.

Питаннями розвитку фінансової грамотності населення України присвячено праці таких учених, як О. В. Бречко, Т. О. Гаврилко, М. М. Довгань, Є. Ю. Щокіна, Н. О. Черепанова, О. А. Гужва та ін. Попри їхній вагомий доробок, досі нерозв'язаною залишається проблема низької фінансової грамотності більшості населення України.

Фінансова грамотність є доволі складним поняттям та включає осмислення основних фінансових концепцій, раціональне використання економічної інформації, прийняття ефективних управлінських рішень, забезпечення економічної безпеки людини й підвищення добробуту населення. Здобувачі освіти ЗП(ПТ)О можуть поліпшити свою фінансову грамотність шляхом отримання знань про раціональне прийняття рішень щодо витрат і заощаджень, про ефективне застосування відповідних фінансових інструментів та основні етапи формування бюджету.

Для здобувачів ЗП(ПТ)О фінансова грамотність уможливорює ефективне використання знань та навичок в управлінні фінансовими ресурсами з метою досягнення власного фінансового добробуту. На основі засвоєного матеріалу щодо існуючих фінансових продуктів здобувач зможе приймати раціональні рішення про фінансові послуги, правильно оформляти фінансові й податкові документи, ознайомитися й користуватися онлайн-банкінгом і онлайн-платежами, навчитись управляти коштами, розраховувати бюджет, збагнути особливості кредитування, страхування та розумітися на інших фінансових питаннях.

Окрім того, підвищення фінансової грамотності дає змогу здобувачам:

- сформувати систему знань про соціально-економічні відносини;
- набути первинних навичок раціонального розподілу доходів;
- приймати виважені фінансові рішення;
- відповідально ставитися до фінансових зобов'язань і боргів;
- уміло заощаджувати гроші;
- виховати соціальні й особистісні риси та ціннісні орієнтири для раціональної поведінки в економічній сфері;

- розуміти власні бажання й співвідносити їх із можливостями сімейного бюджету;
- розвинути увагу та уяву, уміння шукати й знаходити нові рішення та підходи до певної ситуації;
- застосовувати практичні поради для вирішення конкретних питань;
- навчитись аналізувати, порівнювати, інтегрувати, узагальнювати, визначати основне, аргументувати власну думку, працювати в команді;
- розвинути самостійність і відповідальність за власні рішення й дії.

Індекс фінансової грамотності українців становить 12,3 бала — це лише 58 % від максимального значення (21 бал) та є меншим від мінімального цільового рівня, рекомендованого ОЕСР (14 балів).

Найвищий рівень фінансової грамотності зафіксовано в українців віком 25–34 роки (12,7 бала) та 30–59 років (12,6 бала). Найменш фінансово обізнаною є молодь віком 18–19 років (10,1 бала) та люди, старші 60 років (11,6 бала).

Населення з найменшими доходами більше розраховує на пенсію від держави, а з вищими — на заощадження, продовження трудової діяльності навіть після настання пенсійного віку або використання інших джерел фінансування. 79% українців вважають, що дітей мають навчати розпоряджатися своїми грошима в школі, в закладах профтехосвіти.

Також позитивно впливає на підвищення фінансових компетентностей застосування на практиці фінансових знань: користування фінансовими послугами, контроль доходів і витрат, фінансове планування, заощадження.

Практичним навичкам ведення бізнесу від започаткування компанії, організації виробництва до її закриття в 2023–2024 навчальному році навчатимуть здобувачів професійних кваліфікацій 22 ЗПО Хмельницької області в межах програми «Компанія» від Junior Achievement Україна. Навчальна програма отримала гриф Міністерства освіти і науки України «Рекомендовано до використання в освітньому процесі».

Курс підприємництва «Компанія» є практичним, що усі отриманні знання учні здобувають через досвід. Спонукає учнів до пошуку нової інформації, оскільки час його вивчення їм бракуватиме знань з різних сфер та галузей. Це те, чого ні в школах, ні в закладах професійно-технічної освіти раніше ніколи не навчали.

Хмельниччина була обрана як одна з перспективних областей для навчання молоді. У ЗП(ПТ)О Хмельницької області навчальна програма «Компанія» запроваджуватиметься за рахунок інтеграції в модуль «Основи підприємницької діяльності предмета «Технології».

Метою діяльності Junior Achievement є підготовка молоді до ринку праці та розвиток їхніх підприємницьких навиків для успішного майбутнього.

Junior Achievement фінансують компанії, установи, фонди та окремі особи. Спільно з громадськістю та приватним сектором Junior Achievement дає можливість молоді отримати досвід, який сприяє розвиткові навичок,

формуванню розуміння та бачення, які їм потрібні для того, щоб досягнути успіху в сучасній світовій економіці.

У рамках програми «Компанія» здобувачі освіти навчатимуться, як трансформувати власну бізнес-ідею з рівня концепції на рівень реальності. Вони створюватимуть власне підприємство і дізнаватимуться на власному досвіді, як працюватиме компанія. Вони обиратимуть органи управління з-поміж своїх однокласників, залучатимуть акції, розроблятимуть маркетинговий план, а також забезпечуватимуть фінансування продукту чи послуги за власним вибором. Наприкінці вивчення навчальної програми вони представлятимуть звіт і звітність своїм акціонерам.

Підхід до освіти молоді змінився, економіці країни потрібно молоді та перспективні люди, які зможуть себе реалізувати та які легко адаптуватимуться до змін.

Під час навчання, молоді допомагають волонтери-консультанти, які є представниками діючого бізнесу. Вони координують студентські компанії та надають менторську підтримку в процесі роботи.

Після завершення програми «Компанія», учням надається можливість отримати міжнародний «Сертифікат підприємницьких компетенцій» (Entrepreneurial Skills Pass, ESP), який за результатами екзамену підтверджує успішне засвоєння підприємницьких навичок.

Програми від Junior Achievement успішно працюють з 1919 року. Станом на 2023 рік понад 15 мільйонів студентів у всьому світі навчаються за програмами JA у більш ніж 100 країнах світу.

19-20 жовтня 2023 року – табір підприємництва. Квітень – ярмарка.

У травні 2024 року відбудеться Національний Конкурс, переможець якого представлятиме Україну на європейському конкурсі з молодіжного підприємництва Gen-E у Сицилії.

Список використаних джерел

1. Ковтун О. А. Інформаційна культура як фактор підвищення рівня довіри населення до фінансових установ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Слобода Л. Я. Фінансова грамотність як чинник забезпечення ефективності використання банківського капіталу / Лариса Ярославівна Слобода // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 2. – С. 167-172.

3. Ковтун О. А. Механізм підвищення освітнього рівня домогосподарств у фінансовій сфері // О. А. Ковтун // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 2. – С. 297-302.

4. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: факти та висновки // Роберт Бонд, Олексій Куценко, Наталія Лозицька // Проект розвитку фінансового сектору (FINREP). – 2010. – грудень. – 40 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.finrep.Kiev.ua.